

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, rozhodl samosoudkyní Mgr. Monikou Chaloupkovou ve věci **žalobkyně E. P., zastoupená Mgr. Martinou Suchodolovou, advokátkou**, se sídlem Masarykovo náměstí 146, 564 01 Žamberk, proti **žalované České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 25.11.2011, č.j. X/315-PZ,

t a k t o :

- I.** Rozhodnutí žalované ze dne 25.11.2011, č.j. X/315-PZ, **se zrušuje pro vady řízení** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení a novému rozhodnutí.
- II.** Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení a žalobkyni **se** toto právo **nepřiznává**.
- III.** Zástupkyni žalobkyně **se přiznává** vůči České republice náhrada nákladů soudního řízení ve výši **4 620,40 Kč**, která jí bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Hradci Králové do **30 dnů** od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í

Rozhodnutím ze dne 25.11.2011, č.j. X/315-PZ, žalovaná zamítla námitky žalobkyně a potvrdila rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení (dále jen „ČSSZ“) ze dne 26.9.2011, č.j. X, kterým bylo rozhodnuto podle článku II bodu 13 věty první

zákona č. 306/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., zákon č. 582/1991 Sb. a některé další zákony, a podle § 41 odst. 3 zákona číslo 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), o snížení výše invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně vypláceného ve výši invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně od 12.11.2011 na výši invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně, která činí 5 072 Kč měsíčně.

Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalované včasnou žalobu, kterou se domáhala jeho zrušení, vrácení věci žalované k dalšímu řízení a náhrady nákladů soudního řízení.

K věci samé uvedla žalobkyně následující:

Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 10.1.2006, č.j. 28 Cad 58/2005-151, bylo zrušeno rozhodnutí žalované ze dne 21.1.2003, č.j. X, pro vady řízení. Žalovaná však stále odmítá opravit své rozhodnutí tak, aby osobní list důchodového pojištění žalobkyně obsahoval skutečné údaje z její zdravotní dokumentace, tedy i údaj o dlouhodobé pracovní neschopnosti v období od 1.4.2000 do 12.3.2001. Další pravomocná rozhodnutí žalované proto vycházejí z nepřesných podkladů, uvedená pracovní neschopnost nebyla obsažena ani v rozhodnutí ze dne 26.9.2006. Pokud žalovaná neopraví rozhodnutí ze dne 21.1.2003, nemůže vydávat rozhodnutí další, neboť vyznačením dlouhodobé pracovní neschopnosti na osobním listu důchodového pojištění se změní celý výpočet invalidního důchodu.

V doplnění žaloby ze dne 22.5.2012, učiněném zástupkyní žalobkyně, žalobkyně upřesnila, že rozhodnutí ze dne 25.11.2011, č.j. X/315-PZ, považuje za nezákonné, neboť toto vychází z osobního důchodového listu žalobkyně, který obsahuje chybu objevující se od roku 2003, doposud neodstraněnou. Konkrétně se jedná o chybně započtené období od 1.4.2000 do 30.9.2000, kdy žalobkyně byla v dočasné pracovní neschopnosti. Pokud by byla doba započtena správně, dosáhl by invalidní důchod vyšší částky. Tato doba by měla být vyznačena jako náhradní doba pojištění a při výpočtu zohledněna jako doba vyloučená. Žalovaná však po zrušení rozhodnutí ze dne 21.1.2003 soudem vydala rozhodnutí ze dne 20.3.2006, v němž bylo sporné období označeno jako samostatná výdělečná činnost, a dále rozhodnutí ze dne 26.9.2006, ve kterém bylo toto období vyřazeno. Proti posledně uvedenému rozhodnutí učinila žalobkyně podání označené jako další žalobní námítky, které mělo být žalovanou posouzeno jako žaloba podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), a postoupeno soudu. Do dnešního dne však nebylo o uvedeném podání rozhodnuto ani žalovanou, ani soudem.

Žalovaná se k žalobě vyjádřila podáním ze dne 30.7.2012 tak, že navrhla žalobu zamítnout, přičemž se pouze odvolala na napadené rozhodnutí. Na výzvu soudu pak své stanovisko k žalobě konkretizovala vyjádřením ze dne 22.8.2012, kdy uvedla:

V rozhodnutí ze dne 21.1.2003 byla doba od 1.4. do 30.9.2000 označena jako doba výkonu výdělečné činnosti osobou samostatně výdělečně činnou a byla hodnocena jako doba vyloučená. Rozsudkem ze dne 10.1.2006 bylo žalované uloženo došetřit, zda a kdy žalobkyně pobírala dávky nemocenského pojištění, byla vedena jako uchazečka o zaměstnání a další skutečnosti týkající se výkonu samostatné výdělečné činnosti v období od 17.3. do 31.3.2000 a od 1.4. do 30.9.2000. Rozhodnutím č. II ze dne 20.3.2006 nebyla doba od 1.4. do 30.9.2000 hodnocena jako doba vyloučená, žalobkyni byl za toto období vypočten vyměřovací základ 1 575,- Kč. Dne 10.4.2006 žalobkyně požádala o opravu rozhodnutí s tím, že dokládá

odhlášku ze samostatné výdělečné činnosti od 1.4. do 30.9.2000, nejednalo se tedy o žalobní námitku. Dalším šetřením žalovaná zjistila, že žalobkyni bylo vyplaceno za období od 3.4. do 30.9.2000 nemocenské, ovšem v průběhu roku 2006 se ukázalo, že bylo vyplaceno neoprávněně, neboť žalobkyně oznámila zpětně ukončení podnikatelské činnosti ke dni 31.1.2000. Z tohoto důvodu nelze předmětné období hodnotit jako dobu pojištění, ani jako dobu vyloučenou. Žalovaná proto dne 26.9.2006 vydala rozhodnutí, v němž dobu od 1.4. do 30.9.2000 vyňala. Tato úprava neovlivnila výši důchodu přiznaného rozhodnutím č. II ze dne 20.3.2006. Podáním ze dne 20.9.2006 požádala žalobkyně o opravu a vydání nového rozhodnutí. Dne 13.10.2006 obdržela žalovaná další podání žalobkyně nazvané „podání další žalobní námitky proti rozhodnutí ze dne 26.9.2006, č.j. X“. Žalovaná toto podání neposoudila jako žalobu, neboť žalobkyně se jím pouze pokoušela se žalovanou dohodnout s tím, že pokud neobdrží nové rozhodnutí, obrátí se na Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“). Podáním ze dne 1.11.2006 bylo žalobkyni dáno vysvětlení ohledně zápočtu doby samostatné výdělečné činnosti.

Na vyjádření žalované reagovala žalobkyně podáním ze dne 20.9.2012, v němž vyslovila nesouhlas s tvrzeními žalované, když uvedla následující:

Veškerá oznámení vůči živnostenskému úřadu a správci daně činila žalobkyně řádně, nikdy zpětně. Dne 10.1.2000 požádala žalobkyně o pozastavení provozování živnosti, o čemž bylo rozhodnuto rozhodnutím Městského úřadu v Žamberku ze dne 10.1.2000, které nabylo právní moci dne 27.1.2000. V období od 17.3. do 31.3.2000 pokračovala žalobkyně v provozování živnosti, kterou přerušila dne 1.4.2000. Dne 3.4.2000 byla žalobkyně uznána dočasně práce neschopnou, a to až do 2.10.2000, kdy nastoupila do zaměstnání v akciové společnosti Primona Letohrad. Čerpání nemocenských dávek bylo oprávněné, neboť pracovní neschopnost započala v ochranné lhůtě.

Soud byl povinen v souladu s § 75 s.r.s. přezkoumat napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, přičemž musel vycházet ze stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, tj. ze stavu k datu 25.11.2011, kdy bylo napadené rozhodnutí žalované č.j. X/315-PZ vydáno. Soud se přitom s ohledem na žalobní argumentaci soustředil na skutečnost, jak byla zhodnocena žalovanou doba od 1.4. do 30.9.2000, resp. zda výše důchodu pro invaliditu prvního stupně byla stanovena správně.

O žalobě bylo rozhodnuto při jednání dne 5.12.2012, v přítomnosti obou řádně předvolaných účastníků řízení, když žalobkyni zastupovala jí ustanovená zástupkyně.

Ze správního spisu žalované soud zjistil následující rozhodné skutečnosti:

Rozhodnutím ze dne 26.9.2011, č.j. X, ČSSZ rozhodla tak, že se výše důchodu pro invaliditu prvního stupně dosud vypláceného ve výši invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně snižuje od 12.11.2011 na výši invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně, která činí 5 072 Kč měsíčně. V odůvodnění ČSSZ poukázala na zákonnou úpravu a na své rozhodnutí ze dne 2.11.2010, kterým byla na základě lékařské prohlídky konané dne 19.10.2010 provedena změna invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Dále pak ČSSZ konstatovala, že rozhodující pro stanovení výše invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně je výše dosud vypláceného důchodu, a provedla výpočet nové výše důchodu tak, že koeficient při změně

důchodu pro invaliditu třetího stupně na důchod pro invaliditu prvního stupně činí 0,3333, dosavadní procentní výměra je 8 524,- Kč, tedy nová procentní výměra (po vynásobení daným koeficientem) činí 2 842,- Kč, základní výměra důchodu pro invaliditu prvního stupně je 2 230,- Kč, tedy celková výše tohoto důchodu činí 5 072,- Kč.

Proti citovanému rozhodnutí podala žalobkyně včasné námitky, v nichž argumentovala tím, že dosud nebylo opraveno napadené rozhodnutí ze dne 21.1.2003, č.j. X, zejména osobní list důchodového pojištění coby jeho nedílná součást. Žalobkyně dne 10.1.2000 pozastavila podnikatelskou činnost, během roku 2000 prodělala dvě operace a po uplynutí podpůrní doby dne 1.4.2001 ukončila podnikání definitivně. ČSSZ tedy nemůže dobu od 1.1.2000 uvádět na osobním listě důchodového pojištění jako dobu samostatné výdělečné činnosti, neboť žalobkyně byla v dlouhodobé pracovní neschopnosti. Tím se změní celý výpočet invalidního důchodu. K námitkám žalobkyně připojila mimo jiné rozhodnutí Městského úřadu Žamberk ze dne 10.1.2000 o pozastavení provozování živnosti žalobkyně na základě její žádosti dnem nabytí právní moci rozhodnutí.

Napadeným rozhodnutím žalovaná námitky žalobkyně zamítla a rozhodnutí ČSSZ ze dne 26.9.2011, č.j. X, potvrdila. V odůvodnění žalovaná poukázala na prvoinstanční rozhodnutí, námitky žalobkyně, konstatovala platnou právní úpravu a výpočet nové výše invalidního důchodu. K námitkám žalobkyně pak uvedla, že rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „KS v HK“) ze dne 10.1.2006, sp. zn. 28 Cad 58/2005, bylo zrušeno rozhodnutí ČSSZ ze dne 21.1.2003, č.j. X, kterým byl žalobkyni s účinností od 19.7.2002 přiznán plný invalidní důchod, pro vady řízení a ČSSZ bylo uloženo došetřit, zda a v jakém období žalobkyně pobírala dávky nemocenského pojištění, byla evidována na úřadu práce, a skutečnosti týkající se samostatné výdělečné činnosti v období od 17.3. do 31.3.2000 a od 1.4. do 30.9.2000. ČSSZ rozsudek realizovala rozhodnutím ze dne 20.3.2006, proti kterému žalobkyně nepodala žalobu. Námitky proti tomuto rozhodnutí nepřicházejí v úvahu, neboť tento institut byl zaveden až s účinností od 1.1.2010. Žalovaná pak uzavřela, že námitky jsou nedůvodné.

Ve spise jsou založena dvě rozhodnutí ze dne 20.3.2006. Konkrétně se jedná o:

- rozhodnutí č. I o zamítnutí žádosti žalobkyně o zvýšení částečného invalidního důchodu s tím, že žalobkyni byla dodatečně započtena doba evidence u úřadu práce od 21.2. do 16.3.2000 a doba pobírání nemocenských dávek v ochranné lhůtě od 1.2. do 20.2.2000, ovšem dodatečně provedený zápočet nemá vliv na rozhodnutí ze dne 28.3.2001 o přiznání důchodu ve výši 3 257,- Kč, neboť žalobkyně nezískala další rok pojištění,
- rozhodnutí č. II o přiznání plného invalidního důchodu od 19.7.2002 ve výši 7 503,- Kč, resp. ve výši 7 739,- Kč (od ledna 2003), 7 900,- Kč (od ledna 2004), 8 346,- Kč (od ledna 2005) a 8 694,- Kč (od ledna 2006) s tím, že základní výměra činí 1 310,- Kč, procentní výměra činí za 44 roků pojištění 66% z výpočtového základu, tedy 6 193,- Kč, a tímto rozhodnutím je realizován rozsudek KS v HK ze dne 10.1.2006, sp. zn. 28 Cad 58/2005.

U obou rozhodnutí je konstatováno, že se připojuje osobní list důchodového pojištění, nicméně ani u jednoho z rozhodnutí není tento pevně připojen a je tedy otázkou, který konkrétně z řady osobních listů založených ve spise je ten pravý.

Ve spise je pak více podání žalobkyně, v nichž se žalobkyně domáhá zohlednění doby od 1.4. do 30.9.2000 jako doby pracovní neschopnosti s pobíráním nemocenských dávek (podání ze dne 15.10.2010, ze dne 5.10.2006, ze dne 20.9.2006, ze dne 17.7.2002).

Předně je nutné zdůraznit, že podle § 75 odst. 2 s.ř.s. soud přezkoumává napadené výroky žalovaného rozhodnutí v mezích žalobních bodů. V řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu tedy platí dispoziční zásada. Rozsah přezkumu žalobou napadeného správního rozhodnutí je ve správním soudnictví vymezen žalobními body, jimiž žalobce konkretizuje svá tvrzení ve vztahu k namítanému porušení zákona. Z tohoto důvodu obsah a kvalita žaloby v podstatě předurčují obsah a kvalitu rozhodnutí soudu. Přezkoumá-li soud žalobou napadené rozhodnutí nad rámec žalobních bodů, překročí rámec přezkumné činnosti vymezený v § 75 odst. 2 s.ř.s., přičemž NSS již v minulosti vyslovil, že „jinou vadou řízení před soudem“ s vlivem na zákonnost rozhodnutí o věci samé je, pokud krajský soud přezkoumá a poté zruší žalobou napadené správní rozhodnutí z důvodu, který nebyl žalobcem uplatněn jako žalobní bod. Takový postup krajského soudu je nejen popřením dispoziční zásady, kterou je ovládáno správní soudnictví, ale znamená i zásah do principu rovnosti účastníků řízení, neboť jim odnímá právo vyjádřit se ke skutkovým a právním otázkám, které vzal soud za určující pro své zrušující rozhodnutí (srov. např. rozsudek NSS ze dne 14.2.2008, č.j. 7Afs 216/2006-63). Určitý průlom do dispoziční zásady ovládající správní soudnictví představuje povinnost soudu vyslovit rozsudkem nicotnost přezkoumávaného správního rozhodnutí bez návrhu (§ 76 odst. 2 s.ř.s.) a povinnost soudu zrušit napadené rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí (srov. např. rozsudek NSS ze dne 12.12.2003, č.j. 2Ads 33/2003-78). Další případy týkající se možnosti tohoto průlomu stanovila judikatura jen v určitých, specifických věcech (např. prekluze v daňovém řízení, zánik odpovědnosti za přestupek uplynutím zákonné lhůty, uplatnění zásady ne bis in idem, aplikace zásady „non-refoulement“, aplikace právního předpisu či ustanovení, které na věc nedopadají – avšak to jen při splnění předpokladů stanovených v judikátu NSS ze dne 28.7.2009, č.j. 8 Afs 51/2007-87). Rozšířený senát NSS v rozsudku ze dne 8.3.2011, č.j. 7 Azs 79/2009-84, dále judikoval, že krajský soud je oprávněn zrušit rozhodnutí správního orgánu pro vady řízení uvedené v § 76 odst. 1 s.ř.s., tj. ex officio, v případě, pokud tyto vady brání přezkoumání rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů, byť je žalobce výslovně v žalobě nenamítl (tj. jedná se o případy, kdy rozhodnutí není schopno přezkumu z hlediska žalobních námitek, přičemž tato vadnost a nemožnost podrobit rozhodnutí zkoumání musí být zjevná buď ze spisu, či z jeho absence, nebo z rozhodnutí samotného, pokud bude postrádat srozumitelnost či důvody v takové míře, že vylučuje zkoumání důvodnosti žaloby, anebo ji soud sezná na základě jiných rozhodných skutečností, jež se dostanou do jeho sféry). Konečně, dle názoru krajského soudu, výjimkou z této zásady bude i případ, kdy se bude jednat o porušení hmotněprávního ustanovení Listiny základních práv a svobod ze strany správního orgánu, které nebude předmětem žalobních námitek. Důvodem pro tuto výjimku je skutečnost, že ust. § 75 odst. 2 s.ř.s. představuje normu procesněprávní, a pokud se bude jednat o porušení hmotněprávního ustanovení Listiny základních práv a svobod, tak je třeba připomenout, že smysl procesních norem spočívá ve vytváření mechanismů k ochraně hmotného práva. Procesní normy nelze vnímat jako samoučelné, a tím spíše nemohou představovat překážku pro aplikaci ústavně zaručené hmotněprávní normy. Proto může v takovém případě krajský soud aplikovat hmotněprávní ustanovení Listiny základních práv a svobod i za situace, kdy žalobce tuto námitku v žalobě vůbec neuplatnil (podle rozsudku NSS ze dne 13. 6. 2008, č.j. 2 As 9/2008, který sice se vztahoval ke kasační stížnosti, ale lze jej argumentum a simili aplikovat i v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, neboť základní úvaha aplikovaná v tomto případě je použitelná i v tomto řízení).

Krajský soud se tedy ve smyslu zmíněné judikatury nejprve zabýval otázkou, zda existuje některá z výše zmíněných výjimek ve vztahu k aplikaci dispoziční zásady, tj. zda je dán důvod proto, aby soud aplikoval některou z výše uvedených výjimek. V této souvislosti dospěl krajský soud k závěru, že žalované rozhodnutí trpí vadou uvedenou v ust. § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s., když je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Řízení ve věcech důchodů je primárně upraveno zákonem č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“), v otázkách tímto zákonem neupravených se pak podpůrně použije zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), když podle § 85a odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb.: „V řízení ve věcech důchodového pojištění se nepoužije ustanovení správního řádu o vyjádření účastníků k podkladům rozhodnutí; zahájení řízení z moci úřední se účastníkům zpravidla neoznamuje,“ a podle § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb.: „Není-li v odstavcích 1 až 6 a 9 stanoveno jinak, vztahuje se na řízení o námitkách, na rozhodnutí o námitkách a na přezkumné řízení a obnovu řízení, která se týkají rozhodnutí o námitkách, správní řád s tím, že § 90 odst. 1 písm. b), § 90 odst. 3 a § 90 odst. 6 věta druhá správního řádu se nepoužijí, a po dobu, po kterou probíhá přezkumné řízení soudní, lhůty uvedené v § 97 odst. 2 a § 100 odst. 2 správního řádu neplynou, a přezkumné řízení ani obnovu řízení, která se týkají rozhodnutí o námitkách, nelze zahájit, popřípadě v nich pokračovat.“ Tedy i na rozhodnutí vydaná ve věcech důchodového pojištění platí ustanovení správního řádu o náležitostech rozhodnutí (§ 68 a násl. správního řádu) a o základních zásadách činnosti správních orgánů (§§ 2-8 správního řádu).

Podle § 68 odst. 3 správního řádu: „V odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.“

Podle § 56 odst. 1 písm. b) věty první zákona o důchodovém pojištění: „Zjistí-li se, že důchod byl přiznán nebo je vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo byl neprávem odepřen, anebo byl přiznán od pozdějšího data, než od jakého náleží, důchod se zvýší nebo přizná, a to ode dne, od něhož důchod nebo jeho zvýšení náleží.“

Žalobkyně se v podaných námitkách domáhala posouzení období od 1.4. do 30.9.2000 jako doby pracovní neschopnosti, tedy náhradní doby pojištění, s tím, že v roce 2000 prodělala dvě operace a ke dni 1.4.2001, po skončení podpůrní doby, ukončila zcela podnikatelskou činnost. K námitkám mimo jiné připojila rozhodnutí ze dne 10.1.2000 o tom, že provozování její živnosti se pozastavuje.

Pokud žalobkyně tvrdila konkrétní skutečnosti a předkládala konkrétní listiny, bylo povinností žalované s jejími tvrzeními a jí předloženými listinami se vypořádat. Žalovaná však pouze odkázala na své rozhodnutí ze dne 20.3.2006 s odůvodněním, že tímto rozhodnutím byl realizován rozsudek KS v HK ze dne 10.1.2006, sp. zn. 28 Cad 58/2005, jímž bylo ČSSZ uloženo prošetřit mimo jiné to, zda a kdy pobírala žalobkyně nemocenské dávky.

Takovéto vypořádání se s námitkami žalobkyně však považuje soud za naprosto nedostatečné. Z odůvodnění rozhodnutí žalované totiž vůbec nevyplývá, jakým způsobem a

proč bylo období od 1.4.2000 do 30.9.2000 žalovanou hodnoceno. Toto navíc není zřejmé ani z rozhodnutí ze dne 20.3.2006, kterým žalovaná „realizovala“ citovaný rozsudek KS v HK. Jak soud výše uvedl, tohoto dne byla vydána dvě rozhodnutí – o přiznání plného invalidního důchodu a o zamítnutí žádosti o zvýšení částečného invalidního důchodu, přičemž ani v jednom není v odůvodnění konkrétní argumentace k inkriminovanému období. Pokud pak snad tato měla vyplývat z osobního listu důchodového pojištění coby nedílné součásti rozhodnutí, ani jedno z těchto rozhodnutí není listem opatřeno, resp. ve spise je založeno vícero osobních listů, kdy není zřejmé, který konkrétně měla žalovaná v jednotlivých rozhodnutích na mysli. I kdyby však z rozhodnutí žalované ze dne 20.3.2006 bylo zřejmé, jakým způsobem žalovaná v tomto rozhodnutí hodnotila dané období (1.4. až 30.9.2000), neměnilo by to nic na tom, že napadené rozhodnutí nevyhovuje vůbec zákonným požadavkům na řádné odůvodnění. Pouhý odkaz na předcházející rozhodnutí nelze považovat za vypořádání se s námitkami žalobkyně, neboť to, že v minulosti žalovaná zaujala nějaké stanovisko neznamena automaticky, že toto stanovisko zůstalo neměnné. Předně zákon o důchodovém pojištění počítá s možností přehodnocení výše důchodu – viz citované ustanovení § 56 odst. 1 písm. b). Dále pak žalobkyně doložila rozhodnutí o pozastavení živnosti a setrvala na již v minulosti předestřené názoru, že předmětné období je dobou pobírání nemocenských dávek a tudíž náhradní dobou pojištění, což mohlo žalovanou vést k novému pohledu na věc. Žalovaná navíc mohla v mezidobí zjistit i některé nové rozhodné skutečnosti (tomu ostatně nasvědčují její tvrzení ve vyjádření k žalobě o vyplácení nemocenských dávek žalobkyni v předmětném období či o zpětném odhlášení podnikatelské činnosti). V této souvislosti není bez zajímavosti listina založená ve spise s názvem „Žádost o opravu rozhodnutí“, ze dne 10.4.2006, v níž se hovoří o tom, že žalobkyně „dodatečně dokládá dobu pojištění jako OSVČ od 17.3.2000 do 31.3.2000 a dále předkládá odhlášku ze SVČ od 1.4.2000 do 30.9.2000“. Vzhledem k tomu, že žalovaná se v napadeném rozhodnutí nijak konkrétně nevyjádřila k námitkám žalobkyně, je její rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. K tomu lze příkladmo citovat rozsudek NSS ze dne 19.12.2008, č.j. 8 Afs 66/2008-71, který se sice výslovně týká odvolacích námitek, nicméně lze ho plně použít i na institut námitek ve věcech důchodového pojištění a z něhož vyplývá, že „pokud se správní orgán v rozhodnutí o opravném prostředku nevypořádá se všemi námitkami, které v něm byly uplatněny, způsobuje to nepřezkoumatelnost rozhodnutí spočívající v nedostatku jeho důvodů“ a že „z odůvodnění rozhodnutí musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestřené účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl a jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů“.

V případě, že soud shledá napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným, je povinen ho v souladu s § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. zrušit, a to i v případě, že žalobce nepřezkoumatelnost nenamítl, neboť takové rozhodnutí nelze ze samé podstaty věcně přezkoumávat. Soud proto postupoval podle § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. a zrušil napadené rozhodnutí pro vadu řízení spočívající v jeho nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů. Vzhledem k tomuto postupu se pak již nezabýval věcnou argumentací žalobkyně, neboť s touto se musí nejprve vypořádat žalovaná ve svém rozhodnutí. Žalovaná tedy v novém rozhodnutí uvede, jak hodnotí dobu od 1.4.2000 do 30.9.2000 pro účely výpočtu invalidního důchodu žalobkyně, jaké důvody ji k tomu vedou, a pokud tuto nebude hodnotit tak, jak požaduje žalobkyně (tedy jako náhradní

dobu pojištění z titulu pracovní neschopnosti), ozřejmí proč se k argumentaci žalobkyně nepřiklonila, resp. jakými důkazy ji měla za vyvrácenou. K tomu provede i příslušná potřebná šetření a shromáždí potřebné podklady tak, aby její rozhodnutí spočívalo na dostatečně zjištěném skutkovém stavu.

S ohledem na skutečnost, že věcně se vyjádřit k námitkám žalobkyně bude úkolem žalované, soud nevyhověl návrhům žalobkyně a žalované na došetření okolností týkajících se odhlášení ze samostatné výdělečné činnosti žalobkyně k 31.3.2000 a přeplatku na nemocenských dávkách v období od 1.4. do 30.9.2000. Bude úkolem žalované vyjádřit se konkrétně k danému období a jeho hodnocení pro účely výpočtu invalidního důchodu žalobkyně. Pokud by soud nyní shromažďoval důkazy k tomuto období a dané období sám hodnotil, předjímal by rozhodnutí žalované a vyjadřoval se k otázce, která ještě nebyla žalovanou posouzena.

Pro úplnost pak soud k tvrzení žalobkyně, že její námitky proti rozhodnutí ze dne 26.9.2006 měly být posouzeny jako žaloba, uvádí:

Ze správního spisu je zřejmé následující:

Rozhodnutím z dne 26.9.2006, č.j. X, ČSSZ zamítla žádost žalobkyně o zvýšení plného invalidního důchodu. Rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 4.10.2006. Žalobkyně proti němu podala „další žalobní námitky“, a to podáním ze dne 5.10.2006, doručeným ČSSZ dne 13.10.2006. V tomto podání žalobkyně mimo jiné uvedla: „absolutně nesouhlasím s dalším rozhodnutím žalované ze dne 26.9.2006 v tom bodě, aby byla vyňata z osobního listu důchodového zabezpečení doba od 1.4.2000 do 30.9.2000 (183 dní)“, přičemž uvedla konkrétní důvody svého nesouhlasu a uzavřela, že „období mého dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu od 1.4.2000 do 11.3.2001 by mělo být označeno na osobním listě důchodového zabezpečení jako náhradní doba pojištění neboli doba podpůrčí“.

Vzhledem ke skutečnosti, že tehdy platná právní úprava neumožňovala opravný prostředek proti rozhodnutí ČSSZ, tento byl ve formě námitek zaveden až s účinností od 1.1.2010 (viz čl. I bod 30 zákona č. 479/2008 Sb.), přicházel v úvahu jen přezkum v soudním řízení správním na základě žaloby podané podle § 65 a násl. s.ř.s. Podání žalobkyně ze dne 5.10.2006 jasně brojí proti rozhodnutí žalované ze dne 26.9.2006, dokonce je nazváno jako „žalobní námitky“. Za této situace tedy podle soudu neměla žalovaná jinou možnost, než toto podání předat příslušnému soudu, konkrétně Krajskému soudu v Hradci Králové, pobočce v Pardubicích (viz § 72 odst. 1 s.ř.s.: „Žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Lhůta je zachována, byla-li žaloba ve lhůtě podána u správního orgánu, proti jehož rozhodnutí směřuje.“). Tvrzení žalované, že neposoudila podání žalobkyně jako žalobu, neboť žalobkyně se jím pouze pokoušela se žalovanou dohodnout, nepovažuje soud za odpovídající situaci. Z podání žalobkyně jasně vyplynulo, že žalobkyně nesouhlasí s rozhodnutím žalované a domáhá se změny názoru žalované s tím, že pokud neobdrží rozhodnutí nové, odpovídající skutkovému stavu, „obráti se opět k Nejvyššímu správnímu soudu“. Žalovaná též věděla, že proti jejímu rozhodnutí neexistuje v rámci řízení před správními orgány žádný opravný prostředek, že jakákoliv jiná reakce než vydání nového rozhodnutí vyhovujícího žalobkyni bude pouhým „kusem papíru“, který nic na věci nezmění, a že k NSS se lze obrátit až kasační stížností proti rozhodnutí

konkrétního krajského soudu ve správním soudnictví. Bylo proto povinností žalované nechat podrobit celou záležitost soudnímu přezkumu, tedy podání ze dne 5.10.2006 předložit soudu jako žalobu podle § 65 s.ř.s. Pokud tak neučinila, je povinna tuto chybu napravit, tedy dané podání soudu zaslat.

O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s.ř.s., kdy úspěšná žalobkyně měla právo na náhradu nákladů soudního řízení vůči žalované. Z obsahu soudního spisu vyplynulo, že žalobkyně nevynaložila žádné náklady, neboť řízení ve věcech důchodového pojištění jsou osvobozena od soudních poplatků (§ 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů) a zástupkyně jí byla ustanovena na náklady státu, proto soud náhradu nákladů soudního řízení žalobkyni nepřiznal a ve vztahu k žalované s ohledem na § 60 odst. 2 s.ř.s. vyslovil, že tato nemá na náhradu právo.

Pokud se týká zástupkyně žalobkyně, advokátka byla žalobkyni ustanovena na náklady státu a neúspěšné žalované nelze povinnost k náhradě nákladů řízení, které stát platil, uložit, neboť řízení ve věcech důchodového pojištění, jak výše řečeno, je osvobozeno od soudních poplatků. Náhradu výdajů, které vznikly advokátce v souvislosti se zastupováním žalobkyně, proto soud v souladu s § 35 odst. 8 s.ř.s. ustanovené advokátce přiznal vůči státu. Konkrétně se jedná o odměnu za čtyři úkony právní služby po 500,- Kč za převzetí a přípravu zastoupení, doplnění žaloby, repliku a účast při jednání dne 5.12.2012 (§ 9 odst. 2, § 7 bod 2., § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky číslo 177/1996 Sb.), čtyři paušální částky za čtyři úkony právní služby po 300,- Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), náhradu jízdních výdajů za cestu ze Žamberka k jednání soudu a zpět, celkem 140 km při sazbě 5,86 Kč/km, tedy celkem 820,40 Kč, náhradu za 6 půlhodin promeškaného času stráveného na cestě k jednání soudu a zpět po 100,- Kč (§ 14 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb.), celkem tedy náhrada nákladů řízení činí 4 620,40 Kč.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Pardubicích dne 5.12.2012

Mgr. Monika Chaloupková, v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Vladimíra Píchová